

Klub Polskich
Laboratoriów
Badawczych
POLLAB

Sprawozdanie z działalności Sekcji Badań Materiałowych Klubu POLLAB Za rok 2015

1. Skład Kolegium Sekcji/Komisji Klubu POLLAB

Przewodniczący – **Tomasz Waclawczyk**

Zakład Badań i Atestacji Wyrobów ‘ZETOM’
ul. H. Bednorza 17
40-384 Katowice
tel. 795 596 890
e-mail: tomaszwaclawczyk@o2.pl

V-ce Przewodniczący – **Marzanna Książek**

Instytut Odlewnictwa
ul. Zakopiańska 73
30-418 Kraków
tel. 12 2618220
e-mail: marzanna.ksiazek@iod.krakow.pl

Sekretarz - **Aleksandra Krawczyk**

Huta Bankowa Sp. z o.o.
ul. Sobieskiego 24
41-300 Dąbrowa Górnicza
tel: 507 122 961
e-mail: a.krawczyk@hutabankowa.pl

2. Spotkania Sekcji

Zgodnie z planem na 2015 rok odbyły się dwa spotkania członków Sekcji. Pierwsze odbyło się w Lublinie , natomiast drugie spotkanie odbyło się w Bielsku-Białej.

2.1. W dniach 11÷12 czerwca 2015 roku odbyło się w Lublinie zebranie Sekcji Badań Materiałowych Klubu POLLAB.

Gospodarzem spotkania było Laboratorium Badań Materiałowych „LAB TEST” Spółka z o.o. W spotkaniu uczestniczyło 52 członków Sekcji.

Pierwszego dnia 11 czerwca, sesja rozpoczęła się od spotkania uczestników zebrania na terenie Hotelu MERCURE Lublin Centrum w Lublinie.

- Zebranie Sekcji Badań Materiałowych Klubu POLLAB otworzył Przewodniczący Sekcji - Bogusław Marciniak. Przewodniczący powitał członków Sekcji, organizatora zebrania Małgorzatę Stępniaik oraz prelegentów szkolenia. Przewodniczący Sekcji podziękował Gospodarzom za umożliwienie zorganizowanie spotkania.
- Pani Prezes Małgorzata Stępniaik omówiła działalność firmy Laboratorium Badań Materiałowych „LAB TEST” Spółka z o.o. w Lublinie
- Dalszym etapem sesji przedpołudniowej było szkolenie zaprezentowane w formie referatów przez:
 - przedstawiciela Zakładu Obróbki Plastycznej w Świdniku – Dyrektora Techniczno-Handlowego Krzysztofa Drozdowskiego na temat:
„Procesy kucia matrycowego odkuwek z metali lekkich oraz zastosowanie w przemyśle”
oraz „Badanie plastyczności stopów magnezu AZ31 i AZ61 w warunkach przemysłowych na prasach śrubowych i młotach kuźniczych”;
 - przedstawiciela Firmy DAEWON EUROPE Sp. z o.o. – Szefa Departamentu Jakości Grzegorza Dadosa na temat:
„Procesy produkcji sprężyn, drążków stabilizatora i resorów do samochodów”
- Sesja przedpołudniowa została zakończona zwiedzaniem firm działających na terenie dawnego DMP Lublin tj.: zwiedzanie Spółek: Kuźni Matrycowej i Daewon Europe przy ul. Frezerów w Lublinie.
- Na wieczornym spotkaniu Sekcji – Kolegium Sekcji Badań Materiałowych Klubu POLLAB uroczyście podziękowało za wieloletnią pracę społeczną w Sekcji Badań Materiałowych Panu Andrzejowi Piątkowskiemu.

Drugi dzień spotkania 12 czerwca poświęcony był porównaniom międzylaboratoryjnym/badaniom biegiłości oraz sprawą organizacyjnym Sekcji.

Omówiono porównania międzylaboratoryjne/badania biegiłości zakończone:

- Małgorzata Stępniaik – Laboratorium Badań Materiałowych „LAB TEST” – koordynator badań - omówiła zakończone badanie: Próba udarności metodą Charpy’ego wg PN-EN ISO 148-1:2010;
- Agnieszka Zaczowska-Gaca - ArcelorMittal S.A. – koordynator badań – omówiła zakończone badanie: Pomiar głębokości odwęglenia metodą metalograficzną zgodnie z PN-EN ISO 3887
- Adam Jarosz - ArcelorMittal w Dąbrowie Górniczej – koordynator badań – omówił zakończone badanie: Przygotowanie odbitek Baumanna wg ISO 4968 oraz ich ocena wg PN-EN 13674-1
- Andrzej Plewa – TDT Kraków – koordynator badań – omówił zakończone badanie: Pomiar grubości materiału metodą ultradźwiękową wg PN-EN 14127:2011.

Porównania międzylaboratoryjne/badania w trakcie realizacji:

- Przedstawiciel Instytutu Spawalnictwa – Dawid Majewski omówił stan zaawansowania – „Badanie ultradźwiękowe złącza spawanego doczołowo”.

Propozycje porównań międzylaboratoryjnych do realizacji:

- Małgorzata Stępnik – Laboratorium Badań Materiałowych „LAB TEST” – zaproponowała organizację obiektów do kolejnych badań w zakresie: próby rozciągania;
pomiaru twardości metodą Vickersa, Brinella;
badanie mikrostruktury stali
badanie składu chemicznego stali wysokostopowej
Obiektem do pierwszych trzech badań byłyby pręty ze stali sprężynowej.
- Antoni Rzepkowski – Politechnika Łódzka zaproponował organizację porównań w zakresie badania warstwy nawęglonej,
- Ryszard Bartz zaproponował zorganizowanie przez Instytut Spawalnictwa porównań w zakresie oceny przełomu połamaniu złączy spawanych

Wszyscy koordynatorzy zobowiązali się do zaprezentowania na następne zebranie instrukcji postępowania przy powyższych badaniach.

Przewodniczący Sekcji przypomniał członkom zebrania o formie zapisów na badania międzylaboratoryjne/badanie biegiłości tj.:

- zapisy są prowadzone po ogłoszeniu informacji i planu porównań/biegiłości na stronie Klubu POLLAB
- oraz do przestrzegania terminów określonych w w/w dokumentach dotyczących m.in. terminu zapisu oraz terminu realizacji badań i przekazania wyników badań wg załączonych dokumentów.

Sprawy organizacyjne:

- Ryszard Bartz podziękował wszystkim członkom Sekcji za czynny udział w konferencji Łągów 2014 za uczestnictwo i wygłoszenie referatów. Następnie zaprosił na następną konferencję, która planowana jest w dniach 8÷11.06.2016.
- Obrady Sekcji Badań Materiałowych zakończył przewodniczący Sekcji, podziękował organizatorowi – Małgorzacie Stępnik za zorganizowanie spotkania w Lublinie. Przewodniczący Sekcji wraz z Janem Nowakiem zaprosił wszystkich członków na kolejne zebranie, które odbędzie się w Bielsku-Białej w dniach 8÷9 października 2015 roku. Organizatorem w/w spotkania Sekcji będzie Instytut Badań i Rozwoju Motoryzacji „BOSMAL” Spółka z. o.o.

2.2. W dniach 8÷9 października 2015 roku odbyło się w Bielsku-Białej zebranie Sekcji Badań Materiałowych Klubu POLLAB.

Gospodarzem spotkania był Instytut Badań i Rozwoju Motoryzacji „BOSMAL” . W spotkaniu uczestniczyło 52 członków Sekcji.

W pierwszym dniu 8 października sesja przedpołudniowa rozpoczęła się od spotkania uczestników zebrania na terenie Instytutu Badań i Rozwoju Motoryzacji „BOSMAL”

- Zebranie Sekcji Badań Materiałowych Klubu POLLAB otworzył Przewodniczący Sekcji Badań Materiałowych - Bogusław Marciniak. Przewodniczący powitał członków Sekcji, organizatorów zebrania – Prezesa-Dyrektora Instytutu Badań i Rozwoju Motoryzacji BOSMAL - Dr hab. inż. Antoniego Świątka oraz kierownictwo Laboratorium – Jana Nowaka i Marka Maślankę oraz podziękował za umożliwienie zorganizowanie spotkania.
- Dyrektor Instytutu – Dr hab. Inż. Antoni Świątek zaprezentował firmę, jej historię, rozwój i możliwości Instytutu po przeprowadzonej prywatyzacji.
- Dalszym etapem sesji przedpołudniowej było szkolenie zaprezentowane w formie referatów przez przedstawicieli Instytutu:
 - Dr inż. Krzysztof Brodzik przedstawił referat na temat: „Niemechaniczne właściwości materiałów na przykładzie emisji substancji lotnych z tworzyw sztucznych”;
 - Mgr Brzozowska-Stanuch przedstawiła referat na temat: „Współczesne kierunki rozwoju inżynierii materiałowej w przemyśle motoryzacyjnym”.
- Kolejny etap sesji było zwiedzanie Instytutu Badań i Rozwoju Motoryzacji „BOSMAL”

Drugi dzień zebrania 9 października obejmował dwa główne etapy:

- Etap I – zebranie sprawozdawczo-wyborcze
- Etap II – porównania międzylaboratoryjne / badania biegiłości oraz sprawy organizacyjne

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze:

- Uczestników uprawnionych do głosowania na zebraniu było 34, zgodnie z regulaminem zebranie było prawomocne do wyboru Kolegium Sekcji. Wg regulaminu – wybory są prawomocne przy zgromadzonej ilości członków na zebraniu.
- Na Przewodniczącego zebrania wybrano Bogusława Marciniaka, natomiast na protokolanta – Małgorzatę Stępniać.
- Przewodniczący ustępującego Kolegium Bogusław Marciniak przedstawił sprawozdanie z prac Zarządu/Kolegium i Sekcji w latach 2011÷2015.
- Po przedstawieniu sprawozdania i pozytywnym przyjęciu zebrani jednogłośnie udzielili absolutorium ustępującemu Zarządowi.
- Przewodniczący Kolegium Bogusław Marciniak podziękował Kolegium: Wiceprzewodniczącemu – Zbigniewowi Smoczyńskiemu i Sekretarz – Małgorzacie Stępniać za wspólną pracę na rzecz Sekcji w ciągu dwóch kadencji.
- W imieniu członków Sekcji, organizator – Jan Nowak podziękował dotychczasowemu Przewodniczącemu Sekcji – Bogusławowi Marciniakowi za długoletnie przewodniczenie Sekcji Badań Materiałowych.
- Wybór Komisji Mandatowo-Skrutacyjnej
Jędrzej Hlebowicz – przewodniczący, Małgorzata Matuszak – członek
- Wybór Kolegium Sekcji:
Do Kolegium Sekcji zgłoszono :
Aleksandrę Krawczyk , Tomasza Waćławczyka, Marzannę Książek
- Komisja Skrutacyjna przeprowadziła wybór Kolegium Sekcji.
W wyborach tajnych uczestniczyło 34 członków.
W/w osoby uzyskały:
Aleksandra Krawczyk – 33 głosy
Tomasz Waćławczyk – 34 głosy

Marzanna Książek – 34 głosy

- Członkowie Sekcji na wniosek Ryszarda Bartz podjęli uchwałę o nadanie tytułu Honorowego Przewodniczącego Sekcji dla Bogusława Marciniak
- Nowe Kolegium Sekcji odbyło pierwsze posiedzenie przy przewodniczeniu Bogusława Marciniaka, na którym ukonstytuowało się w następującym składzie:
 - Przewodniczący Sekcji – Tomasz Waćławczyk- nr członkowski 31 Zakład Badan i Atestacji Wyrobów 'ZETOM' ;
 - Z-ca Przewodniczącego – Marzanna Książek- nr członkowski 266, Instytut Odlewnictwa ,
 - Sekretarz – Aleksandra Krawczyk, nr członkowski 368, Huta Bankowa; Dąbrowa Górnicza.
- Przewodniczący zebrania zamknął etap spotkanie – zebranie sprawozdawczo-wyborcze

Porównania międzylaboratoryjne / badania biegłości oraz sprawy organizacyjne

Porównania międzylaboratoryjne / badania biegłości w trakcie realizacji:

Koordinator porównań – Dawid Majewski – Instytut Spawalnictwa – omówił stan zaawansowania prac w ramach badania: „Badania ultradźwiękowe (UT) złącza spawanego doczołowo”.

Porównania międzylaboratoryjne planowane do realizacji:

Koordinatorzy przyszłych porównań międzylaboratoryjnych/badań biegłości przedstawili wstępne instrukcje badań:

- Antoni Rzepkowski – Politechnika Łódzka – pomiar grubości warstwy nawęglonej
- Małgorzata Stępnik – Laboratorium Badań Materiałowych „LAB TEST” – pomiar twardości metodą Brinella (HBW 2,5/187,5)

Propozycje nowych porównań międzylaboratoryjnych:

- Małgorzata Stępnik – Laboratorium Badań Materiałowych „LAB TEST” – analiza składu chemicznego metodą spektrometrii emisyjnej stali wysokostopowej;
- Dawid Majewski – Instytut Spawalnictwa – ocena wizualna przełomu po próbie łamania złącza spawanego;
- Piotr Kowalski – Volkswagen – badania wytrzymałościowe śrub;
- Mariusz Farys – Celsa „Huta Ostrowiec” – próba hartowności metodą Jominy'ego;

Sprawy organizacyjne

Ustalono kolejne spotkania Sekcji Badań Materiałowych w 2016 roku:

- **Spotkanie wiosenne** – spotkanie Sekcji połączone z IX Międzynarodową Konferencją – „Laboratoria Badawcze, Systemy Jakości w Unii Europejskiej”, która odbędzie się w dniach 8÷11 czerwca 2016 roku w Kliczkowie . Na powyższe spotkanie program przedstawił współorganizator konferencji – Ryszard Bartz – SIMP O/Gorzów, członek Sekcji;

- Spotkanie jesienne – zostanie zorganizowane przez Tomasza Waclawczyka i Jadwigę Gruchlik reprezentujących Zakład Badań i Atestacji Wyrobów „ZETOM”;

Obrady Sekcji Badań Materiałowych zakończyli: przewodniczący Sekcji – Tomasz Waclawczyk oraz Bogusław Marciniak dziękując organizatorom: Janowi Nowakowi i Markowi Maślance za przygotowanie spotkania w Bielsku-Białej.

3. Badania biegiwości / porównania międzylaboratoryjne

Zakończone zostały:

- Pomiar grubości materiału metodą ultradźwiękową wg PN-EN 14127:2011,
- Próba udarności metodą Charpy’ego wg PN-EN ISO 148-1:2010
- Pomiar głębokości odwęglenia metodą metalograficzną zgodnie z PN-EN ISO 3887
- Przygotowanie odbitek Baumanna wg ISO 4968 oraz ich ocena wg PN-EN 13674-1

Badania rozpoczęte

- Badania parametrów warstwy nawęglonej
- Badania ultradźwiękowe (UT) złącza spawanego doczołowo

4. Planowane działania Sekcji/Komisji Klubu POLLAB na kolejny rok

4.1. W 2016 roku planowane są dwa spotkania członków sekcji :

- pierwsze spotkanie w miesiącu czerwcu w Kliczkowie, w trakcie konferencji współorganizowanej przez Sekcję - „*Laboratoria Badawcze, Systemy Jakości w Unii Europejskiej*” .
- drugie w październiku w Katowicach , gospodarz Zakład Badań i Atestacji Wyrobów „ZETOM” Sp. z o.o.

4.2. Planowane na 2016 następujących badań biegiwości:

- Pomiar twardości metodą Brinella (HBW 2,5/187,5) - koordynator Małgorzata Stępnik „ LAB TEST”
- Badanie składu chemicznego metodą spektrometrii emisyjnej stali koordynator Małgorzata Stępnik „ LAB TEST”
- Badanie wizualne przełomu po próbie łamania złącza spawanego – koordynator Dawid Majewski, Instytutu Spawalnictwa
- Zakończenie badań rozpoczętych w roku 2015: „Badania ultradźwiękowe (UT) złącza spawanego doczołowo” oraz „Badania parametrów warstwy nawęglonej”.

Przewodniczący Sekcji

Tomasz Waclawczyk